

Visi žaidimai ir užsiėmimai, reikalaujantys tikslų pirštų judesių, teigiamai veikia mažojo kalbos raidą - galvos smegenų centrai, atsakingi už kalbą, ir centrai, reguliuojantys rankų pirštų judesius, yra visai šalia ir daro įtaką vieni kitų veiklai. Ne veltui žmogus, nerandantis tinkamo žodžio savo minčiai išreikšti, dažnai pasitelkia į pagalbą rankų judesius. Ir atvirkščiai - piešdami, rašydami ar atlikdami kokį kitą susikaupimo reikalaujantį darbą mažyliai padeda sau nevalingai iškišdami liežuvio galiuką.

Nuo ko pradėti? Pirmosios pamokėlės turėtų būti nesudėtingos, pratimai lengvai atliekami. Tam geriausiai tinka dviejų paprastų judesių kombinacija. Tai turėtų būti kaip žaidimas. Kiekvieną pratimą pirmiausia reikia atlikti viena ranka (dominuojančia), paskui kita. Tuomet derinti abiejų rankų judesius.

Pamokykite mažylį pavadinti pirštus vardais (nykštys, smilius, didysis, bevardis, mažylis). Pirštukai gali vienas kitą pasveikinti - iš pradžių vienos rankos, tada kitos, o galiausiai abiejų - suglaudžiant pirštukų pagalvėles ir garsiai tariant: "Sveiki, pirštukai". Gal pavadinimai geriau įsimins deklamuojant eilėraštuką:

Pirmasis pirštukas

Vadinas nykštys (sugniaužus pirštus rodyti nykščius arba vienos rankos smiliumi rodyti kitos rankos nykštį).

Jis niekad nosytės

Daugiau nekrapštys (judinkite nykščius į šonus).

Antrasis pirštukas

Smaližius vardu (rodyti smilius).

Jis lenda ir sukas

Kur būna saldu.

Trečiasis pirštukas

Didžiausias iš visų (rodyti didžiuosius).

Aš juo kibirėlį

Per kiemą nešu.

Ketvirtas - bevardis (rodyti bevardžius)

Penktasis - mažiukas (rodyti mažylis).
O aš Lukas (rodyti ranka į save) -
Šaunus berniukas (suploti).

Rankų pirštus, plaštaką ir riešą lavinantys pratimai:

- Pirštais stuksenti į stalo paviršių (kiškučiai muša būgnelį).
- Delnai suglausti, pirštai sunerti. Atversti delnus į šalis, vėl suglausti. Pirštai išlieka susipyne (kriauklė atsidaro).
- Paimti į kiekvieną ranką po du graikiškus riešutus ir ridinėti saujoje, tai į vieną pusę, tai į kitą, tartum koordinuojant savo pirštų miklumą.
- Sunerkite pirštus ir sukite nykščius – iš pradžių pirmyn, po to atgal.
- Kairės ir dešinės rankos smiliai sulenkti ir sukabinti it kabliai vieni už kito, o rankos stipriai traukiamos į šonus.
- Rankos aukštyn, delnai atsukti vienas į kitą, pirštai išskeisti. Sukti rankas per riešus į visas puses (šviečia saulutė).

Smulkiąją motoriką lavinančios

užduotys:

Galite pasiūlyti pajudėti - deklamuoti žinomą eilėraščių žygiuojant. Sugalvokite įvairių judesių pirščiukams, rankoms, kūnui. Žinokite, kad nėra taip paprasta deklamuojant eiti, atlikti tuos judesius ir išlaikyti vienodą deklamuojamo teksto ritmą bei tempą. Gali iš karto nepavykti, bet nauda didžiulė - mažasis pajus kalbos ritmą, pramoks tinkamai kvėpuoti, derinti kalbą ir judesius, skiemenuoti, įpras susikaupti, be to, lavės dėmesys, atmintis.

Piešimas, spalvinimas.

Lipdymas iš plastilino ar molio.

Tešlos minkymas.

Virvelių varstymas į skylutes.

Mozaikų dėliojimas.

Konstravimas (LEGO)

Karoliukų vėrimas ant virvelės.

Lanksčių vielučių pynimas.

Pupelių, makaronų rūšiavimas pagal formą, spalvą (dėti į atskiras dėžutes...).

KALBANTYS PIRŠTELIAI

Parengė logopedė

Jurgita Jasiulevičienė